

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โกโก้เป็นพืชที่มีความสำคัญพืชหนึ่งของโลก เป็นพืชยืนต้นพุ่มเตี้ย เจริญเติบโตได้ดีในเขตร้อนและชุ่มชื้น จะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อมีอายุ 2 - 3 ปี และให้ผลตอบแทนต่อไร่สูง ผลผลิตของโกโก้ใช้ประโยชน์ในทางบริโภคเป็นเครื่องดื่มโดยตรงหรือของขบเคี้ยว เช่น ช็อกโกแลต ใช้เป็นส่วนผสมของอาหารอื่น ๆ เช่น ไอศกรีม เค้ก นอกจากนี้บริโภคโดยตรงแล้ว ยังใช้เป็นส่วนผสมเครื่องสำอาง เช่น น้ำหอม ลิปสติก และยังใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมปุ๋ยด้วย โดยโรงงานยาสูบในประเทศไทยได้ใช้โกโก้ผสมในปุ๋ยเพื่อให้มีกลิ่นหอมชวนสูบ ความต้องการใช้โกโก้ในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2522 - 2528 มีการนำเข้าโกโก้และผลิตภัณฑ์ของโกโก้จากต่างประเทศเป็นมูลค่า 66.02 - 91.79 ล้านบาท* ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คนไทยเริ่มมีความนิยมบริโภคโกโก้เพิ่มมากขึ้นโดยลำดับ

การปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าวในประเทศไทย เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพการทำสวนมะพร้าวของเกษตรกร โดยทั่วไปต้นมะพร้าวมีอายุมาก ขาดการบำรุงรักษาอย่างถูกต้อง มะพร้าวจึงเสื่อมโทรมให้ผลผลิตต่อต้นต่อไร่ น้อย นอกจากนั้นยังได้มีการนำเข้าของผลิตภัณฑ์มะพร้าวเอง และผลิตภัณฑ์อื่นที่มีราคาถูกลงกว่าเข้ามาแข่งขัน เช่น ปาล์มน้ำมัน ทำให้ราคามะพร้าวในประเทศไทยตกต่ำลงไปด้วย เพื่อที่จะคลี่คลายปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าว จึงได้มีการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าว ซึ่งในประเทศมาเลเซียได้ประสบผลสำเร็จมาแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากโกโก้เป็นพืชโตเร็วต้องการร่มเงาในการเจริญเติบโต และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เมื่อโกโก้อายุได้เพียง 2 - 3 ปี จากการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าวจะทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดสามารถก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ไม่มีการเสียโอกาสจากการใช้ที่ดิน และจากการดูแลรักษาต้นโกโก้ให้ได้ผลสม่ำเสมอ

*ที่มา : ศูนย์สถิติการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

ก็จะส่งผลให้เกษตรกรเอาใจใส่ต้นมะพร้าวมากขึ้น และทำให้ผลผลิตมะพร้าวสูงขึ้นด้วย

ในปัจจุบันได้มีการตื่นตัวกันมากในเรื่องของอุตสาหกรรมโกโก้ ซึ่งเห็นได้จากการจัดตั้งโรงงานเพื่อทำการผลิตผลผลิตจากโกโก้ เช่น บริษัทอุตสาหกรรมไทยโกโก้ จำกัด บริษัท อัลลายด์ ฟูดอินดัสตรี จำกัด ฯลฯ ทำให้เกษตรกรสามารถมั่นใจได้ว่าจะมีตลาดรองรับผลผลิตที่จะมีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและรายได้ส่วนที่เพิ่มจากการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าว
2. เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าว

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและรายได้จากการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าวได้ทำการศึกษาโดยคัดเลือกเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลจำนวน 100 ราย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก (stratified random sampling) (1:17) โดยแต่ละกลุ่มจะมีเกษตรกรอยู่กลุ่มละ 50 ราย วิธีการเก็บข้อมูลจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ (interview method) สาเหตุที่ต้องใช้แบบสัมภาษณ์ก็เพราะเกษตรกรบางรายไม่รู้หนังสือ กลุ่มเกษตรกรที่เลือกขึ้นมานี้จะคัดเลือกเฉพาะเกษตรกรที่ทำการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าวจำนวน 3 ไร่ขึ้นไป เพราะมีพื้นที่การเพาะปลูกมากพอสมควร การเก็บข้อมูลเก็บจาก 12 จังหวัด คือ ยะลา พัทลุง สมุทรสงคราม ชุมพร สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา นราธิวาส บัตตานี สงขลา การที่เลือกเก็บข้อมูลจาก 12 จังหวัด ก็เพื่อประโยชน์ของผู้ใช้ข้อมูลในแง่ของการกระจายข้อมูล โดยข้อมูลไม่ได้มาจากแหล่งหรือจังหวัดใด ๆ เพียงจังหวัดเดียว

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) โดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ (interview method) และใช้แบบสัมภาษณ์ (interview schedule) จำนวนผู้ให้ข้อมูลจะใช้ทั้งหมด 100 ราย โดยการคัดเลือกเกษตรกรที่ทำการปลูกโกโก้จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ไร่ เกษตรกรที่คัดเลือกเข้ามาจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก (stratified random sampling) คือจะแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่หนึ่ง เกษตรกรกลุ่มที่ไม่ให้การปฏิบัติดูแลรักษาต้นโกโก้และ/หรือให้การดูแลน้อย เช่น ไม่ไถ่ใส่ปุ๋ย ไม่มีการตัดแต่งกิ่งและปลิดแขนง ไม่ให้น้ำ ไม่สนใจที่จะป้องกันและกำจัดศัตรูพืช หรือดูแลบำรุงรักษาต้นโกโก้ ตลอดจนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับโกโก้

- กลุ่มที่สอง เกษตรกรกลุ่มที่มีการปฏิบัติดูแลรักษาสวนโกโก้อย่างใกล้ชิด โดยมีการใส่ปุ๋ย มีการตัดแต่งกิ่ง มีการใช้ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รวมถึงการใช้แรงงานเพื่อการทำโคน พรวนดิน ดูแลบำรุงรักษาต้นโกโก้ และการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโกโก้

เกษตรกรทั้งสองกลุ่มจะมีจำนวนผู้ให้ข้อมูล กลุ่มละ 50 ราย

2. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยการค้นคว้าจากตำรา เอกสาร บทความ รวมถึงการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากห้องสมุดและสถาบันที่ทำการวิจัยนั้น ๆ

3. รวบรวมข้อมูลจาก 1 และ 2

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ โดยการใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmatic mean) ฯลฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบต้นทุนและรายได้จากการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าว
2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการดูแลสวนกับต้นทุนการผลิต

3. จากการทราบต้นทุนและรายได้จากการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าว อาจช่วยเป็นแนวทางในการส่งเสริมการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมเศรษฐกิจ และเป็นพืชทดแทนในอนาคต
4. ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาความเป็นไปได้ในการลดต้นทุนการปลูกโกโก้เป็นพืชแซมในสวนมะพร้าว
5. เป็นการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโกโก้ให้มีความรู้มากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรหรือผู้สนใจในการลงทุนปลูกโกโก้